DDC WATCH
จับตาโรคและภัยสุขภาพ

กรมควบคุมโรค Department of Disease Control

จับตาโรคและภัยสุขภาพ ประจำเดือนพฤศจิกายน 2567
กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

โรคที่น่าจับตา >> โรคไข้รากสาดใหญ่ หรือโรคสครับไทฟัส (Scrub Typhus)

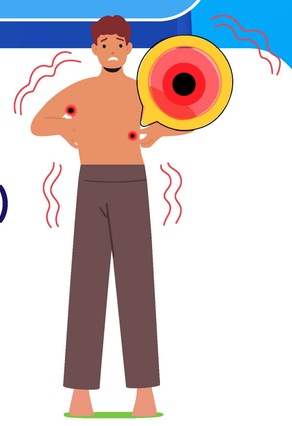

โรคไข้รากสาดใหญ่ หรือโรคสครับไทฟัส (Scrub Typhus)

ปี พ.ศ. 2567 ข้อมูล ณ 21 ตุลาคม 2567 **ผู้ป่วยสะสม 7,037 ราย เสียชีวิต 4 ราย** (อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.06)

กลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ : ผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรกรรม (ทำไร่ ทำสวน หาของป่า) นักท่องเที่ยวเดินป่า

สถานที่เสี่ยง : **พื้นที่ที่เป็นแหล่งอาศัยของไรอ่อน** เช่น ป่าละเมาะ พื้นที่เกษตรใกล้ป่า ทุ่งหญ้า พุ่มไม้ ไร่นา สวนยาง สวนผลไม้ ชายป่า หรือบริเวณต้นไม้ใหญ่ที่แสงแดดส่องไม่ถึง เป็นต้น

อาการ : ปวดศีรษะ มีไข้ หนาวสั่น ปวดเมื่อยตามตัว บางรายมีต่อมน้ำเหลืองโตและกดเจ็บ ผื่นแดง **อาจพบแผลบุ๋มสีดำคล้ายบุหรี่จี้ (Eschar) ไม่เจ็บปวด ส่วนใหญ่พบตามซอกขาหนีบ รักแร้ ราวนม และข้อพับ** ผู้ป่วยบางรายหายได้เอง บางรายอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง การทำงานของอวัยวะในร่างกายล้มเหลว (Multiorgan Failure) และทำให้เสียชีวิตได้ โดยเฉพาะในผู้สูงอายุ

ข้อมูลจากระบบการรายงานโรค DDS กองระบาดวิทยา : ในปี พ.ศ. 2567 พบผู้ป่วยโรคสครับไทฟัสสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2562–2566) และสูงกว่าปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2567 จำนวนผู้ป่วยยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และพบผู้เสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง **คาดว่าจำนวนจะยังคงเพิ่มสูงในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน** สามารถพบได้ทุกฤดูแต่จะพบมากในช่วงฤดูฝนจนถึงต้นฤดูหนาว

จำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตด้วยโรคสครับไทฟัส ปี พ.ศ. 2567 เปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง และปีที่ผ่านมา
(ข้อมูล ณ วันที่ 21 ตุลาคม 2567)

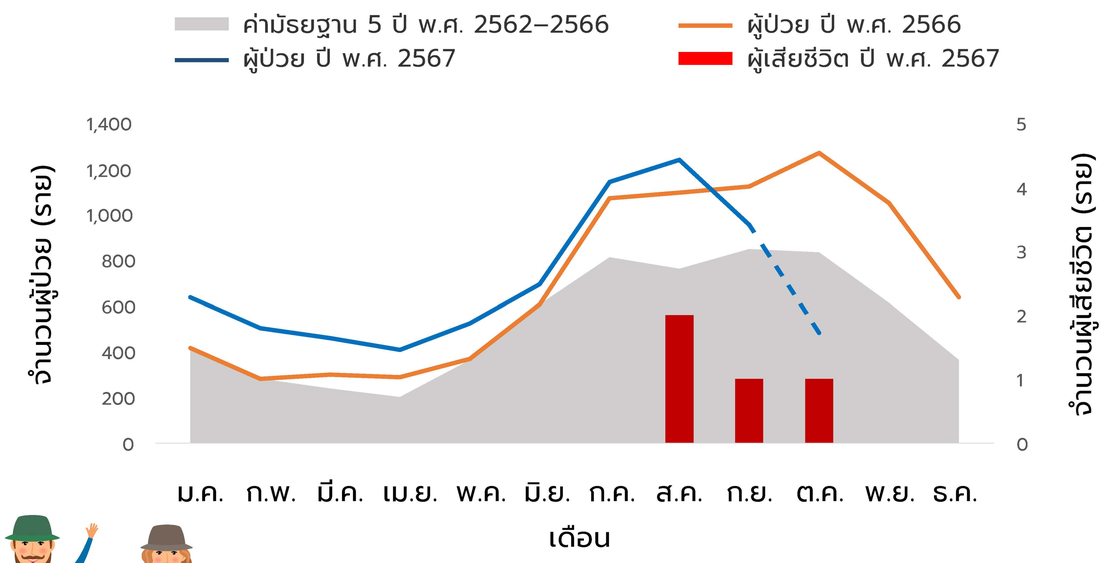

ข้อมูลจากโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาด
ระหว่างวันที่ 1 มกราคม–21 ตุลาคม 2567

รายงานผู้เสียชีวิต 4 ราย
- จังหวัดนครราชสีมา 2 ราย สุรินทร์และศรีสะเกษ จังหวัดละ 1 ราย
- อายุระหว่าง 59–78 ปี มีประวัติเสี่ยง คือ ทำงานในสวน
- อาการสำคัญที่พบ คือ มีไข้สูง ปวดเมื่อยตามร่างกาย
- ทั้ง 4 ราย ไม่พบผื่นหรือแผลบุ๋มสีดำคล้ายบุหรี่จี้ (Eschar)

รายงานการระบาดเป็นกลุ่มก้อน 2 เหตุการณ์
- จังหวัดตาก 1 เหตุการณ์ พบผู้ป่วย 11 ราย
  ปัจจัยเสี่ยง คือ อยู่ในพื้นที่ป่า ภูเขา และทำเกษตรพืชไร่
- จังหวัดสงขลา 1 เหตุการณ์ พบผู้ป่วย 4 ราย
  กิจกรรมที่ทำร่วมกันก่อนมีอาการป่วย คือ ทำสวน (ตัดไม้ยาง)

คำแนะนำสำหรับประชาชน

โรคสครับไทฟัสยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรค การป้องกันความเสี่ยงของการได้รับเชื้อ คือ การเลี่ยงไม่ให้ถูกไรอ่อนกัด ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคหรือพื้นที่ที่เป็นแหล่งอาศัยของไรอ่อน เช่น ป่าละเมาะ พื้นที่เกษตรใกล้ป่า ทุ่งหญ้า พุ่มไม้ ชายป่า หรือบริเวณต้นไม้ใหญ่ที่แสงแดดส่องไม่ถึง เป็นต้น
2. หากจำเป็นต้องเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง พยายามหลีกเลี่ยงการนั่งหรือนอนลงบนพื้นดินหรือหญ้า เพื่อไม่ให้ถูกไรอ่อนกัด ควร**สวมใส่เสื้อผ้าให้มิดชิดปกปิดแขนขา** และ**ใช้สารไล่แมลงทาหรือฉีดพ่นทั้งบนผิวหนังและเสื้อผ้า**
3. เมื่อออกจากพื้นที่เสี่ยงแนะนำให้**อาบน้ำทำความสะอาดร่างกายและสระผม** สำรวจร่างกายตนเองว่ามีผื่น แผล หรือแมลงเกาะตามตัวหรือไม่ และ**ควรนำเสื้อผ้าที่สวมใส่มาซักทำความสะอาดด้วยผงซักฟอกเข้มข้นทันที**

หากมีประวัติเสี่ยง ร่วมกับ มีอาการไข้ หรืออาการที่เข้าได้กับโรคสครับไทฟัสข้างต้น ควรรีบไปพบแพทย์ทันที พร้อมแจ้งประวัติเสี่ยง

โรคสครับไทฟัสสามารถรักษาให้หายได้ด้วยยาปฏิชีวนะ
การได้รับการวินิจฉัยและรักษาที่รวดเร็ว จะเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา และลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้

เกร็ดความรู้

เกิดจาก เชื้อแบคทีเรียในกลุ่มริกเก็ตเซีย (Rickettsia) มีไรอ่อน (Chigger mite) เป็นพาหะนำโรค มีสัตว์ฟันแทะ เช่น หนู กระแต กระจ้อน เป็นต้น เป็นแหล่งรังโรค

การติดต่อ ติดต่อสู่คนจากการถูกไรอ่อนที่มีเชื้อกัด เชื้อเข้าสู่ร่างกายผ่านบาดแผล บริเวณผิวหนังที่ถูกกัด

เผยแพร่ : 1 พฤศจิกายน 2567

แบบสำรวจความพึงพอใจ ต่อสื่อ DDC WATCH จับตาโรคและภัยสุขภาพ

ข้อมูล : กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ กองระบาดวิทยา
จัดทำและเผยแพร่ : กลุ่มเผยแพร่วิชาการ กองระบาดวิทยา